

Motion till riksdagen 2025/26:1380

av **Niklas Sigvardsson (S)**

Fler ideella ledare som bygger landet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka föreningslivet genom att främja rekrytering och utveckling av fler ideella ledare inom såväl idrotts- som kulturrörelsen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska civilsamhället utgör en grundbult i vårt demokratiska samhälle. I föreningar, idrottsklubbar, kulturföreningar, körer, studieförbund och andra ideella sammanslutningar möts människor över generations- och klassgränser. Här skapas gemenskap, delaktighet och sociala nätverk som stärker både individ och samhälle. Dessa mötesplatser är viktiga för integration, för jämställdhet och för att motverka ensamhet och utanförskap.

Men denna kraft vilar på en avgörande förutsättning: ideellt engagemang. Utan de tusentals ledare, tränare, körledare, regissörer, fritidsledare och arrangörer som frivilligt ger av sin tid skulle verksamheten stanna. Färre vuxna skulle finnas som förebilder för barn och unga. Möjligheterna att pröva och utveckla talanger inom idrott och kultur skulle minska och civilsamhällets viktiga bidrag till folkhälsa, demokrati och bildning skulle försvagas.

Enligt Riksidrottsförbundet engagerar sig omkring 746 000 ideella ledare varje år inom idrottsrörelsen, och tillsammans lägger de ned cirka 140 miljoner timmar ideellt arbete – motsvarande drygt 80 000 heltidsanställningar. Trots detta rapporterar många föreningar om svårigheter att rekrytera och behålla ledare, särskilt i mindre kommuner och socioekonomiskt utsatta områden.

Även kulturrörelsen står inför liknande utmaningar. Enligt Ideell kulturallians samlar de ideella kulturföreningarna hundratusentals medlemmar i körer, teater- och musikföreningar över hela landet. Men rapporten Kulturens kapillärer (2023) visar att många föreningar upplever brist på ideella arrangörer och långsiktig finansiering, vilket hotar tillgängligheten till kultur i hela landet.

Samtidigt visar Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) att drygt hälften av Sveriges vuxna befolkning engagerar sig ideellt minst en gång per år, men andelen som tar på sig ett ledaruppdrag minskar långsamt. Under pandemin tappade föreningslivet en betydande del av sina aktiva, och återväxten har ännu inte nått upp till tidigare nivåer.

Detta visar tydligt att behovet av fler ideella ledare är akut – både för att möta den ökade efterfrågan på meningsfulla fritidsaktiviteter och för att bibehålla kvalitet och bredd i utbudet.

Staten kan inte och ska inte styra det ideella engagemanget, men politiken kan skapa bättre förutsättningar. Det handlar om att minska onödig administration, underlätta utbildning och fortbildning av ledare, ge långsiktiga och förutsägbara stödformer samt erkänna värdet av ideellt arbete. Det ideella ledarskapet bärs av en vilja att bidra, men förutsätter att människor har tid, kunskap och möjlighet. Genom att värdera och underlätta detta engagemang stärker vi både folkhälsa, kultur och demokratisk delaktighet.

Mot denna bakgrund anser jag att riksdagen bör ge regeringen tillkänna vikten av att ta fram åtgärder som långsiktigt säkrar rekryteringen av fler ideella ledare inom idrotts- och kulturrörelsen.

Niklas Sigvardsson (S)